

10. Van Dijk, T. A., Wodak, R., & Meyer, M. (Ed.) (2009). *Critical discourse studies: a sociocognitive approach. Methods of critical discourse analysis* (pp. 1–33). London: Sage [in English].
11. Stevik, E. (1996). *Memory, meaning and method: a view of language teaching*. New York: Heinle and Heinle Publishers [in English].

Semeriak I. Z.,

orcid.org/0000-0001-8983-4551

**A DEFINED PATTERN USED TO SHAPE STRATEGIES FOR COMMUNICATION
ON PROFESSIONAL MATTERS IN A FOREIGN LANGUAGE
BETWEEN FUTURE SOFTWARE PROGRAMMERS**

The article aims to elaborate and justify a defined pattern to be used to shape strategies for communication on professional matters in a foreign language between future software programmers, based upon a socio-cognitive approach. To reflect the process of shaping these strategies, the author used a modelling principle integrating theoretical and practical aspects of training through elaboration of a layout for the said pattern wherein its structural elements are reflected, as well as principles of its functioning and the underlying links. This pattern was developed with a view to apply the Systemic Principle stipulating for integrity (defining the pattern as a finite structure), consistency plus structural build-up (embodied in the progressive motion towards the stipulated goal), and functionality (manifesting itself as all of the components and interrelations of the pattern fulfilling their respective functions, to the benefit of the ultimate outcome). The research stipulates key characteristics of the subject pattern, drawing on the realms of gnoseology, general methodology, and psychology. Principal components of the pattern were outlined, specifically those pertaining to target (defining the goal and the assignment); concept (reflecting foundations of the socio-cognitive approach); content (emerging as an integration of its subject component and its processual component); process (i.e., shaping the strategies for communication on professional matters in a foreign language, broken down, stage-by-stage); result (aiming at achievement of a certain level of strategies' maturity); and correction (allowing for a feedback from all of the pattern components and for elimination of defects, if any be detected). The author's idea merits further academic research in this area.

Key words: pattern, strategies for communication on professional matters in a foreign language, future software programmers, communication-related goals, socio-cognitive approach, components, evaluation criteria, levels of strategy maturity.

Дата надходження статті: 19.10.2020 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Микитенко Н. О.

УДК 378:37

DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi46.129>

Скорик Т. В.,

orcid.org/0000-0002-1442-6024

**МОНІТОРИНГОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ
ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ**

У статті висвітлено результати моніторингу розвитку професійної успішності майбутніх учителів у педагогічних закладах вищої освіти. На основі проведено опитування серед студентів педагогічних спеціальностей, виокремлено чинники професійної успішності та уявлення щодо особистісних якостей та компетентностей, які забезпечать успішність професійної діяльності вчителя.

*© Скорик Т. В.

Проведене тестування за методиками: рейтингова шкала професійних мотивів; «Мотивація професійної діяльності» (методика К. Замфір у модифікації А. Реан), «Методика аналізу мотивації навчання у ВНЗ» (Т. Ільїна), «Діагностика мотивації успіху» (Т. Елерс), «Методика діагностики особистості на мотивацію до уникнення невдач» (Т. Елерс), тест «Потреба в досягненні» (Ю. Орлов та ін.), «Методика дослідження ціннісних орієнтацій» (Ш. Шварц), «Діагностика рівня професійної спрямованості» (Т. Дубовицька), «Діагностика потреб у саморозвитку» (В. Маралов). Це дозволило встановити, що у студентів недостатньо сформовані уявлення та мотивація досягнення професійної успішності, немає відповідних умов у середовищі ЗВО для стимулювання студентів до професійного зростання у напрямі досягнення успіху професійної діяльності. Причинами цього є недостатнє розуміння значущості успішності для особистості, неусвідомленість суспільних та особистісних критеріїв успіху, невисокий статус та престижність професії вчителя у суспільстві тощо. Виявлені недоліки дозволили сформулювати рекомендаційні положення щодо забезпечення необхідних та достатніх умов розвитку професійної успішності майбутніх учителів у закладах вищої освіти, зацентрувати увагу на подальшій розробці системи реалізації професійної успішності майбутніх учителів у ЗВО.

Ключові слова: дослідження, методики дослідження, тестування, професійна успішність, майбутній вчитель, чинники професійної успішності, показники.

Постановка проблеми. Науковий інтерес до проблеми професійної успішності майбутнього вчителя зумовлений її актуальністю в сучасній системі освіти, вимогами до підготовки професійно успішних учителів як висококваліфікованих фахівців, здатних здійснювати професійну діяльність в умовах сучасних освітніх інституцій, зорієнтованих на особистісний та професійний саморозвиток.

Існує нагальна потреба у дослідженні наукових засад професійної успішності майбутнього вчителя з точки зору узгодження особистісних та суспільних вимог, фахового та особистісного становлення вчителя, так як досягнення професійної успішності є запорукою якісних змін у системі освіти. Такі дослідження потребують системного аналізу показників та чинників професійної успішності майбутніх учителів, уявлень майбутніх учителів, сучасної концептуальної моделі професійно успішного вчителя.

Аналіз досліджень. Проблеми професійної успішності стали об'єктом досліджень багатьох сучасних науковців. Зокрема, Є. Бондаревська, Ж. Вірна досліджували мотиваційно-ціннісні та мотиваційно-сміслові пріоритети фахівців; О. Дубасенюк, О. Вознюк вивчали підходи до професійно-педагогічної підготовки сучасного педагога; І. Чугуєва здійснила аналіз професійної успішності фахівців у сучасних умовах; Т. Ільїна досліджувала мотиваційні аспекти навчання у ЗВО; З. Становських розглядала мотиваційно-сміслові детермінанти саморегуляції професійної діяльності майбутніх учителів. Проте чинники та складові становлення професійної успішності майбутніх учителів ще не стали предметом спеціальних досліджень.

Мета статті – визначити та проаналізувати стан розвитку професійної успішності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу. З метою виокремлення індикаторів професійної успішності було зроблено спробу визначити уявлення майбутніх учителів щодо чинників, які її визначають.

На думку студентів, на досягнення професійної успішності найбільше впливатиме усвідомлений вибір професії (76,2 %) та внутрішній стан задоволеності процесом та результатами діяльності (71,2 %). Слід зазначити, що важливість високої заробітної плати як критерію успішності назвали 45,2 % опитаних [9].

При виокремленні найбільш значущих особистісних якостей, що сприяють досягненню професійної успішності вчителя, місця розподілились таким чином:

1 – любов до дітей та професії, 2 – комунікабельність, 3 – креативність, 4 – працездатність та вимогливість, 5 – емоційна стійкість, 6 – доброзичливість, 7 – оптимізм, 8 – співчуття, 9 – гумор, 10 – наполегливість. У той же час студенти поставили на перше місце відсутність врівноваженості та емоційної стабільності як чинник, що найбільше перешкоджає досягненню професійної успішності вчителя.

Виявлені індикатори дали можливість визначити дослідницький інструментарій та методики.

У дослідженні було використано методики, спрямовані на вивчення показників професійної успішності вчителя, які були виокремлені на основі структурних компонентів професійної успішності та проведеного дослідження її індикаторів, що сприймаються вчителями та студентами як найбільш значущі для досягнення професійної успішності: мотиваційно-потребовий, ціннісна спрямованість особистості вчителя, здатність до вияву моделі поведінки успішної особистості, здатність до саморозвитку та самоактуалізації.

Підбір інструментарію дослідження мотиваційної сфери майбутніх учителів супроводжувався вирішенням проблем, які пов'язані із особливостями вивчення мотиваційної сфери особистості як однієї із найбільш складних для емпіричних досліджень [7, с. 82]. Ці труднощі обумовлені тим, що мотиви діяльності мають особистісний характер, часто не усвідомлюються, можуть носити ситуативний характер і бути дієвими тільки на момент проведення дослідження, тому не можуть бути з'ясованими простими дослідницькими методиками.

Ми враховували визначені З. Становських проблемні питання психології мотивації [7, с. 83-85]: поведінка людини мотивується не всіма мотивами, а тим, який є актуалізованим і займає найвищу сходинку в ієрархії мотивів; діяльність мотивована не тотожна поняттю мотивації, а також залежить від багатьох функціональних компонентів (сприйняття, мислення, уміння, навички, мовна та моторна діяльність), що накопичені в процесі життя і складають досвід людини та її актуальні й потенційні можливості.

Виходячи з проблем вибору експериментального інструментарію, ми пропонуємо комплекс методів аналізу досліджуваного феномена, який включає сучасні методики психодіагностики високого рівня формалізації та доповнення їх проведенням різних видів масового опитування у формі анкетування, тестування, бесіди, прямого та опосередкованого спостереження, експертних оцінок, творчих діагностичних завдань, спостереження тощо (табл. 1).

Таблиця 1

Показники професійної успішності майбутнього вчителя та методики їх дослідження

Показники ПУ майбутнього вчителя	Методи та методики дослідження
1	2
мотиваційно-потребовий	рейтингова шкала професійних мотивів; «Мотивація професійної діяльності» (методика К. Замфір у модифікації А. Реан); «Методика аналізу мотивації навчання у ВНЗ» (Т. Ільїна); «Діагностика мотивації успіху» (Т. Елерс); «Методикою діагностики особистості на мотивацію до уникнення невдач» (Т. Елерс); тест «Потреба в досягненні» (Ю. Орлов та ін.)
ціннісна спрямованість особистості вчителя	«Методика дослідження ціннісних орієнтацій» Ш. Шварца
здатність до вияву моделі успішної особистості, здатність до саморозвитку та самоактуалізації	«Методика дослідження вольової саморегуляції» (А. Зверькова, Є. Слідман); тест «Упевненість у собі» (В. Ромек); тест «Самооцінка» (Л. Столяренко); «Самооцінка особистості» (В. Семиченко) тест-опитувальник самооефективності (Дж. Маддукс, М. Шеер, адаптація А. Бояришикової)

Продовження табл.1

1	2
здатність до саморозвитку та самоактуалізації	«Діагностика рівня професійної спрямованості» (Т. Дубовицька); «Діагностика потреб у саморозвитку» (В. Маралов); тест «Оцінка здатності до саморозвитку й самоосвіти» В. Андреева; тест (САТ), адаптований тест самоактуалізації Шострома (автори Ю. Альошина, Л. Гозман, М. Загіка, М. Кроз)

Дослідження мотиваційно-потребового показника професійної успішності дало можливість зробити певні висновки відповідно до визначених методик.

Рейтингова шкала мотивації, запропонована студентам, містить 2 групи мотивів: мотиви педагогічної діяльності (мотиви обов'язку, мотиви зацікавленості та захоплення предметом викладання, мотиви захопленості спілкуванням з дітьми («любов до дітей»)); та мотиви досягнення успіху в професійній діяльності (прагнення до педагогічної творчості; потреба в естетичному задоволенні результатами педагогічної праці; спрямованість до самоудосконалення у педагогічній діяльності; бажання продемонструвати педагогічну майстерність; самоствердитись у професії, прагнення до визнання (з боку дітей чи з боку колективу, друзів та сім'ї)). Переваги студентів розподілені так: 32,4 % обрали мотиви зацікавленості та захоплення предметом викладання; 29,3 % – мотиви захопленості спілкуванням з дітьми, інші 38,3 % – не змогли відповісти точно.

Для діагностування рівня розвитку професійної мотивації, мотивації навчальної діяльності використовували тести «Мотивація професійної діяльності» (методика К. Замфір у модифікації А. Реан) [6]; методику аналізу мотивації навчання у ВНЗ (Т. Льїна) [2].

Тестування «Мотивація професійної діяльності» (методика К. Замфір у модифікації А. Реан) [6] засвідчило, що з внутрішньою мотивацією до професійної діяльності було близько 10 % студентів; зі зовнішньою позитивною мотивацією – 58 %; зі зовнішньою негативною мотивацією – майже 42 % респондентів.

Методика аналізу мотивації навчання у ВНЗ (Т. Льїна) [2] має три шкали: «Набуття знань» (прагнення до здобуття знань, допитливість); «Оволодіння професією» (прагнення оволодіти професійними знаннями і сформувати професійно важливі якості); «Одержання диплома» (прагнення отримати диплом та формально засвоїти знання, прагнення до пошуку обхідних шляхів у процесі складання іспитів і заліків). Переважання мотивів за першими двома шкалами засвідчує адекватний вибір студентом професії й задоволення нею. Таких студентів виявилось близько 64 %. Про неадекватний вибір професії засвідчили відповіді 8 % опитаних. У 28 % опитаних приблизно однаково були виражені всі три мотиви.

Потребу в досягненні мети діагностували за допомогою методики «Потреба в досягненні» (розробленої Ю. Орловим, В. Шуригіним, Л. Орловою [8]. Тест-питальник містить 23 положення, з якими респондент погоджується або не погоджується. Тест спрямований на ступінь вираженості потреби людини в досягненні успіху діяльності (тобто ступеня налаштованості на успіх). Оцінна шкала має від 0 до 23 балів: 1-3 – критичний рівень (9 %); 4-7 – пасивний (31 %); 8-13 – базовий (45 %); 14-19 – оптимальний (11 %); 20-23 – креативний (4 %). Так, більша кількість набраних балів засвідчує більшу вираженість потреби в досягненнях. Проте, у 15 % опитаних рівень потреби в досягненнях є відсутнім, а у 45 % – недостатнім, що вимагає певного коригування, наснаження на результат, розвиток цілеспрямованості.

Наявність потреби в досягненні професійного успіху діагностували за допомогою методики «Діагностика мотивації успіху» (Т. Елерс) [5]. Отримані результати вказують на несформованість у студентів потреби в досягненні професійного успіху

та необхідність стимулювання такої потреби. Результати проведеної діагностики за цією методикою показали, що 1-5 балів: мотивація до успіху низька (критичний рівень – 10 %), студент не прагне досягти перемоги, не схильний докладати власних сил у працю, пасивно ставиться до життя. 5-12 балів: мотивація до успіху незначна (пасивний рівень – 26 %), студент інколи докладає зусиль до власної праці, однак боїться ризикувати й через це скутий у своїх діях. 3-16 балів: середня мотивація до успіху (базовий рівень – 51 %). При такій мотивації людина не боїться ризикувати, вона не є скутою у своїх діях, бо можлива невдача не надто хвилює її. 17-20 балів: висока мотивація до успіху (оптимальний рівень – 11 %). Такі студенти здатні йти на певний ризик для досягнення бажаного, схильні орієнтуватися на власні сили, гнучко й наполегливо добиватися поставленої мети. Вище від 21 бала: мотивація до успіху надто висока (креативний рівень – 2 %). Такі студенти проявляють упевненість у собі, спрямовані на інновації, на розширення власних спроможностей.

Для підтвердження цих висновків було проведено дослідження за «Методикою діагностики особистості на мотивацію до уникнення невдач» (Т. Елерс), в якому ступінь виразності мотивації до уникнення невдач оцінюється кількістю набраних балів.

Показник рівня мотивації до уникнення невдач: понад 20 балів: занадто високий рівень мотивації до уникнення невдач – 31,8 % , від 17 до 20 балів (високий рівень мотивації до захисту) – у 41,4 %; від 0 до 10 балів (низька мотивація до захисту) – 13,9 %; від 11 до 16 балів (середній рівень мотивації до захисту) – 12,9 %.

Для визначення показника ціннісної спрямованості особистості майбутнього вчителя була використана методика Ш. Шварца [4, с. 30].

Проведене дослідження показало, що для більшості студентів пріоритетними цінностями є універсалізм (38,1 %) та досягнення (31,5 %), менше студентів у пріоритетне положення поставили доброту (14 %), владу (8,3 %) та безпеку (8,1 %). Отже, можна зазначити, що цінності універсалізм та доброта, які відповідають вияву самотрансцендентності, духовному зростанню особистості, характерні для більшої половини студентів – 52,1 %; а цінності досягнення, здатність пережити успіх, задоволення впливають на відкритість до нового та творчий самовияв студентів, а отже і на позитивну мотивацію виконавської самопідготовки, характерні для 31,5 % опитаних.

Для діагностики моделі поведінки успішної особистості використовували також «Тест-опитувальник самоефективності» (Дж. Маддукс, М. Шеєр, адаптація А. Бояришикової) [3]. Уявлення про самоефективність, що закладені у визначену методику, надають можливість отримати інформацію про самооцінку особистості та схильність до поведінки успішної особистості у професійній діяльності, оскільки дана методика дає змогу зробити дієвішими спроби особистості досягти високих результатів у предметній діяльності та міжособистісному спілкуванні. При опрацюванні результатів тесту виявилось, що занижену оцінку потенціалу в обраній сфері життєдіяльності чи рівень самоефективності виявили у 29 % респондентів, а завищений – 7 %. Решта студентів, приблизно 64 %, мали середні значення рівня самоефективності, розташовані в інтервалі від –7 до +53 балів, у предметній діяльності, а в сфері спілкування – в інтервалі від +7 до +15.

Для визначення здатності до саморозвитку та самоактуалізації майбутніх учителів були використана методика «Діагностика рівня професійної спрямованості» (Т. Дубовицька) [1], спрямована на визначення рівня професійної спрямованості студентів, що виявляється в прагненні до оволодіння професією.

Студентам запропонували опитувальник із 20 тверджень, на які вони відповідали: «так», «мабуть, так», «мабуть, ні», «ні». Максимально можна було набрати 18 балів. Відповіді студентів розподілились так: 0-3 бали – критичний рівень професійної

спрямованості (9,2 %); 4-7 балів – пасивний (19 %); 8-11 балів – базовий (62 %); 12-15 балів – оптимальний (6,8 %); 16-18 балів – креативний (3 %).

Висновки. Проведена нами експериментальна робота дозволила зробити висновки, що, на думку студентів, найбільш важливі чинники, які визначають успішність майбутньої професійної діяльності, це – любов до дітей та професії, креативність та інноваційність у діяльності, стан внутрішньої задоволеності та комфорту у професійній діяльності.

Встановлено, що пріоритетними для вчителя студенти вважають морально-етичні норми, внутрішні якості та емоційну стабільність, на яких має вибудовуватись професійна компетентність (64,3% опитаних).

Перспективним напрямом покращення системи забезпечення професійної успішності майбутніх учителів у ЗВО вважаємо: врахування чинників мотивації студентів на досягнення професійної успішності, врахування необхідних і достатніх умов та застосування освітніх технологій, спрямованих на становлення професійної успішності у процесі навчання в ЗВО; запровадження навчання студентів із розробки програм професійного саморозвитку, самовдосконалення та досягнення успішності у професійній діяльності; методи викладання та навчання зорієнтувати на розвиток необхідних навичок (зокрема, soft skills), що здатні реалізувати модель поведінки успішної особистості.

Список використаних джерел:

1. Дубовицкая Т. Д. Диагностика уровня профессиональной направленности студентов. *Психологическая наука и образование*. Москва, 2004. № 2. С. 82–86.
2. Ільїна Т. І. Методика «Вивчення мотивації навчання у ВНЗ». URL : <http://kpnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/13/2014/01/>
3. Іванова Н. Л. Диагностика самоэффективности : учебное пособие. URL : http://www.elitarium.ru/diagnostika_samojeffektivnosti
4. Карандашев В. Н. Методика Шварца для изучения ценностей личности : концепция и методическое руководство. СПб. : Речь, 2004. 70 с.
5. Методика диагностики личности на мотивацию к успеху Т. Элерса (Опросник Т. Элерса для изучения мотивации достижения успеха). URL : <http://psycabi.net/testy/271-metodika-diagnosticsi-lichnosti-na-motivatsiyu-k-uspekhu-t-eltersa-oprosnik-t-eltersa-dlya-izucheniya-motivatsii-dostizheniya-uspekha>
6. Методика вивчення мотивації професійної діяльності К. Замфир. URL : <http://um.co.ua/14/14-6/14-60136.html>
7. Становських З. Л. Мотиваційно-сміслові детермінанти саморегуляції професійної діяльності педагогів : методичний посібник. Кіровоград, 2014. 168 с.
8. Орлов Ю. М., Шуринін В. І., Орлова Л. П. Потреба в досягненні. URL : <http://um.co.ua/11/11-2/11-27222.html>
9. Skoryk Tamara, Grytsyk Nadiia. Theoretical analysis of the factors influencing modern teachers' professional success. *SCIENTIFIC JOURNAL OF POLONIA UNIVERSITY*. *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej, Częstochowa*, 2020, 38 (2020) nr 1-2, s. 328. P. 212-216.

References:

1. Dubovitchkaia, T. D. (2004). Diagnostika urovnja professionalnoi napravlenosti studentov [Diagnostics of the level of students' professional orientation]. *Psikhologicheskaja nauka i obrazovanie*, 2, 82-86 [in Russian].
2. Ilina, T. I. *Metodyka "Vyvchennia motyvatsii navchannia u VNZ"* [Methodology "Study of learning motivation at higher education institution"]. Retrieved from <http://kpnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/13/2014/01/> [in Ukrainian].
3. Ivanova, N. L. *Diagnostika samoeffektivnosti: uchebnoe posobie* [Diagnosing self-efficacy: a tutorial]. Retrieved from http://www.elitarium.ru/diagnostika_samojeffektivnosti [in Ukrainian].

4. Karandashev, V. N. (2004). *Metodika Shvartca dlia izucheniia tcennosti lichnosti: kontceptciia I metodicheskoe rukovodstvo* [Schwartz's methodology for studying personality values: concept and methodological guide]. Sankt-Peterburg: Rech [in Russian].
5. Metodika diagnostiki lichnosti na motivatciiu k uspekhu T. Elersa (Oprosnik T. Elersa dlia izucheniia motivatsii dostizheniia uspekha) [T. Ehlers' methodology for diagnosing personality motivation for success (T. Ehlers' questionnaire for studying motivation for achieving success)]. Retrieved from <http://psycabi.net/testy/271-metodika-diagnostiki-lichnosti-na-motivatsiyu-k-uspekhu-t-elersa-oproshnik-telersa-dlya-izucheniya-motivatsii-dostizheniya-uspekha> [in Ukrainian].
6. Metodyka vyvchennia motyvatsii profesiinoi diialnosti K. Zamfyr [K. Zamfir's methodology of studying the motivation of professional activity]. Retrieved from <http://um.co.ua/14/14-6/14-60136.html> [in Ukrainian].
7. Stanovskykh, Z. L. (2014). *Motyvatciino-smyslovi determinanty samorehuliatcii profesiinoi diialnosti pedahohiv: metodychnyi posibnyk* [Motivational and meaningful determinants of self-regulation of pedagogues' professional activity: a methodical guide]. Kirovohrad [in Ukrainian].
8. Orlov, Yu. M., Shuryhin, V. I., & Orlova, L. P. Potreba v dosiahnenni [The need to achieve]. Retrieved from <http://um.co.ua/11/11-2/11-27222.html> [in Ukrainian].
9. Skoryk, T., & Grytskyk, N. (2020). Theoretical analysis of the factors influencing modern teachers' professional success. *Scientific journal of Polonia University*, 38 (1-2), 212-216 [in Poland].

Skoryk T. V.,

orcid.org/0000-0002-1442-6024

THE MONITORING STUDY OF THE PROFESSIONAL SUCCESS DEVELOPMENT OF FUTURE TEACHERS

The article highlights the results of the monitoring of the professional success development of future teachers in pedagogical institutions of higher education. Based on the survey conducted among students of pedagogical specialties and teachers, the factors of professional success and ideas about personal qualities and competencies that will ensure the success of professional activities of teachers are identified.

Testing was performed according to the following methods: rating scale of professional motives; "Motivation of professional activity" (method of K. Zamfir in the modification of A. Rean), "Methods of analysis of the motivation of training in higher educational institutions" (T. Ilyina), "Diagnosis of the motivation of success" (T. Ehlers), "Methods of diagnostics of the person on the motivation to avoid failures" (T. Ehlers), test "Need for achievement" (Yu. Orlov and others), "Methods of research of value orientations" by S. Schwartz, "Diagnosis of the level of professional orientation" (T. Dubovytska), "Diagnosis of needs in self-development" (V. Maralov) allowed to establish that students have insufficiently formed ideas and motivation to achieve professional success; indicators of professional success of future teachers are formed at an insufficient level. This is because today in the educational environment of the higher educational institution there are no appropriate conditions to encourage students to professional growth in the direction of achieving professional success. The reasons for this are insufficient understanding of the importance of success for the individual, lack of awareness of social and personal criteria for success, low status and prestige of the teaching profession in society, and so on. The identified shortcomings allowed to formulate recommendatory provisions to ensure the necessary and sufficient conditions for the professional success development of future teachers in higher education institutions, to focus on the further development of the system of professional success of future teachers in higher education.

Key words: research, research methods, testing, professional success, future teacher, factors of the professional success, indicators.

Дата надходження статті: 12.10.2020 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Міненко А.О.